

Samfundet S:t Erik Stockholm

Stockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

YTTRANDE
2018-06-13

Båtsmannen Större 19, Södermalm, förslag till detaljplan, S-Dp 2016-20193

Detaljplanen syftar till att möjliggöra byggandet av 5–15 bostäder på gården till fastigheten Båtsmannen Större 19 på Södermalm i Stockholm. Fastigheten ligger inom Stockholms innerstad, vilket innebär att området är klassat som riksintresse för kulturmiljövården. Fastigheten är dessutom grönklassad av Stadsmuseet, vilket innebär att den anses vara särskilt värdefull som kulturmiljö.

Ända sedan 1910-talet har staden haft som policy att reducera gårdsbebyggelsen i Stockholms innerstad. Detta för att förbättra bostädernas hygieniska förhållanden vad gäller ljus och luft samt för att ge förutsättningar för grönska och rekreation inom de befintliga bostadsgårdarna.

Gårdsbebyggelsen inom kvarteren var vanligen inte samplanerad, men uppfördes efter tydliga krav. I de äldre byggnadsstadgarna reglerades att gårdsrummet skulle vara minst 1/3 av tomtytan och minst 180 kvm (för hörnfastigheter minst 1/4). Gårdshusens hushöjder reglerades i förhållande till gårdsdjupet. Gården skulle vara minst 12 meter djup och gårdshusets höjd maximalt gårdsdjupet plus 1,5 meter, ofta högst 13,5 meter. Fönster fick inte byggas i tomtgräns och en vanlig bestämmelse var att det skulle vara 12 meter till grannes fönster, efter överenskommelse med granne kunde det vara 6 meter var.

I och med stadsplanelagen från 1907 gavs möjlighet för Staden att genom »prickmark« reglera vad som skulle vara obebodda ytor och efter 1910-talets T-formade gårdsutbyggnader upphörde i princip uppförandet av gårdshus i flerbostadshusbebyggelsen.

Under 1960- och det tidiga 70-talet revs en hel del gårdshus i Stockholm medan gathusen stod kvar och renoverades. Det finns flera goda exempel på samlade gårdsrum i kvarterens inre som länkats ihop genom öppningar mellan de olika fastigheterna. För fastigheter där även gathuset revs fick gårdshus inte uppföras i samband med nybygge.

När nu utvecklingen i stället går mot förtätning av innerstadens bostadskvarter vill Samfundet S:t Erik framhålla vikten av att detta sker på ett medvetet och reglerat vis. En enskild fastighets komplettering med gårdsbebyggelse får inte heller förhindra grannfastigheters möjlighet att göra motsvarande. Dagsljus, möjlig solinstrålning, skuggning av omgivande hus och tillräckligt gårdsrum är avgörande aspekter.

Ett gott exempel på kompletterande gårdsbebyggelse (förutom att det varit en fördel om huset varit lägre) – i de fall komplettering anses nödvändig – är det aktuella planförslaget för kv. Väduren 10, dnr 2016-16703. Principiellt viktigt är att gårdshuset, som ligger i tomtgräns mot granne, är så planerat att huset i princip skulle kunna motbyggas och fönstren mot grannfastigheten sättas igen.

Samfundet S:t Erik ser det möjligt att kompletteringsbygga på gården till kv. Båtsmannen Större 19. Detta under förutsättning att dagsljusfrågor och kvarvarande gårdsrums kvalitet beaktas.

Samfundet S:t Erik föreslår samtidigt att staden formulerar generella principer för eventuella kompletteringar av bebyggelse på rutnätsstadens gårdar.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Victor Edman
Styrelseledamot

Laila Reppen
Styrelseledamot